

Oikeusministeriö
PL 25

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO
FINLANDS ADVOKATFÖRBUND

00023 VALTIONEUVOSTO

13.2.2004

1 (2)

Lausuntopyyntö OM 21/42/2004, 21.1.2004

16.02.2004
Oel 32 Y1 2002
019028:00/2002 laus

**LAUSUNTO IHMISSALAKULJETUS, LAPSIPORNOGRAFIA JA PALERMON
YLEISSOPIMUKSEN LISÄPÖYTÄKIRJAT -TYÖRYHMÄN LOPPUMIETINNÖSTÄ
(TYÖRYHMÄMIETINTÖ 2003:13)**

Yleistä

Ehdotetut uudet säännökset ja lainmuutokset johtuvat Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten määräyksistä, jotka tulee saattaa valtion sisäisesti voimaan. Kriminalisointivelvoitteet sisältyvät Palermon yleissopimukseen lisäpöytäkirjoineen sekä Euroopan unionin neuvoston tekemään puitepäätökseen. Lainsäätäjän harkintavalta on uusien rikoslain säännösten sisällön osalta hyvin rajoitettu. Suomen Asianajajaliitto pitää esitettyjä uusia rangaistussäännöksiä perusteltuina.

Laittoman maahantulon järjestämistä ja lapsipornografiaa koskevat rikoslain muutokset ovat toteutettu lakiteknisesti johdonmukaisella tavalla, vaikka erityisesti puitepöytäkirjassa on sellaisia osallisuusoppeihin liittyviä elementtejä, jotka sopivat huonosti rikosoikeudelliseen systematiikkaamme. Myös sopimusten edellyttämät korkeat rangaistusmaksimit suhteutuvat huonosti muihin rikoslain rangaistussäännöksiin. Työryhmä on ollut kokonaisuudessaan terveen kriittinen sopimusten velvoitteiden täyttämiseen liittyvissä tulkinnoissaan.

Pakkokeinot

Työryhmä on ehdottanut tiettyjä televalvontaa ja telekuuntelua koskevia muutoksia pakkokeino-lakiin. Sopimukset eivät sinänsä edellytä näitä muutoksia. Huomattavin muutos on törkeän laittoman maahantulon järjestämistä (rikoslain 17 luku 8a §) ja törkeän sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan levittämistä (rikoslain 17 luku 18a §) koskevien säännösten sisällyttäminen telekuuntelun piiriin (pakkokeinolain 5a luvun 2 §).

Törkeän sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan lasta esittävän kuvan levittämisen kohdalla telekuuntelua on pidettävä perusteltuna, vaikka varsinainen tutkinnallinen tarve kohdistuneekin verkossa tapahtuvan tietoliikenteen seuraamiseen. Suomen Asianajajaliitto on laatimassa aloitetta pakko-keinojärjestelmämme ajanmukaistamiseksi siten, että mahdollistetaan täsmällisempien ja kohdennetumpien pakkokeinojen säätäminen.

Simonkatu 12 B 20
00100 Helsinki

Puhelin (09) 6866 120
Faksi (09) 6866 1299

info@asianajajaliitto.fi
www.asianajajaliitto.fi

Simonsgatan 12 B 20
00100 Helsingfors

Tel. +358 9 6866 120
Fax +358 9 6866 1299

info@advokatforbundet.fi
www.advokatforbundet.fi

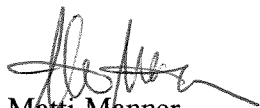
Törkeän laittoman maahantulon järjestämisen osalta työryhmä ei sen sijaan ole va-
kuuttavasti perustellut tarvetta sisällyttää sitä telekuuntelun mahdollistaviin rikok-
siin. Suomen Asianajaja-liitto ei pidä pakkokeinoa perusteltuna ja yhtyy sellaisenaan
työryhmän jäsenen asianajaja Kirsi Tarvaisen eriävässä mielipiteessään esittämään
kantaan. Telekuuntelussa puututaan hyvin syvälle kansalaisten yksityisyyteen ja pe-
rusoikeuksiin. Pakkokeinojen kohdalla tulisi aina suorittaa hyvin huolellinen intres-
sipunninta, mitä nyt ei ole tehty. Riittävänä perusteluna ei voida pitää työryhmän
esittämää yleistä huomiota, että ”telekuuntelusta olisi käytännössä apua”. Telekuun-
telua on mietinnössä perusteltu lisäksi uusien tekemuotojen rangaistusasteikolla. Pe-
rustelu ei ole onnistunut, koska säädettävät rangaistusasteikot ovat tosiasiasa ylimi-
toitettuja muihin rikoslain rangaistussäännöksiin verrattuna, mikä ongelma mietin-
nössäkin on tuotu esiin.

Palermmon yleissopimuksen lisäpöytäkirjojen määräysten voimaansaattamisesta

Suomen Asianajajaliitolla ei ole asian suhteen huomautettavaa.

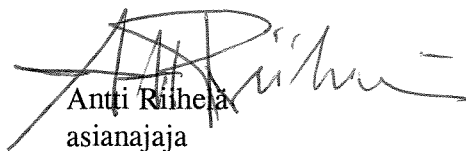
Helsingissä 13.2.2004

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO

Matti Manner

Suomen Asianajajaliiton puheenjohtaja, asianajaja

Antti Riihela
asianajaja